

Tatenický zpravodaj

9. března 2017

Informace obecního úřadu

Vydává Obecní úřad v Tatenici, číslo 1/2017, registrováno MK ČR pod číslem E12831, cena zdarma

Odpadové hospodářství v r. 2016

Za uplynulý rok můžeme opět vyhodnotit množství a třídění odpadů v naší obci. Pro srovnání uvedu v závorce i množství odpadu v r. 2015 a 2014. V roce 2016 bylo odvezeno celkem 165 tun (155, 161) směsného komunálního odpadu z popelnic a 3 tuny (2,38, 1,68) velkoobjemového odpadu (jarní svoz velkého kontejneru u hasičské zbrojnice). Vytríděno bylo 10,2 t (8,3; 8,4) plastů, 9,1 t (9,5; 8) t skla a 2,6 t (2,8; 2,4) papíru. Děkujeme všem občanům za třídění odpadů i díky tomu zůstává poplatek za odpady už sedmým rokem ve stejné výši. Celkové náklady na svoz všech odpadů, včetně nebezpečných odpadů a velkoobjemového odpadu, dosáhly v roce 2016 výše 472.452 Kč. Na poplatcích za odpady od občanů a živnostníků vybrala obec celkem 352.955 Kč. Z prodeje tříděného odpadu bylo utrženo 7.414 Kč. Příjem od společnosti EKO-KOM za třídění odpadů byl 84.821 Kč. Rozdíl mezi výdaji a příjmy ve výši -27.262 Kč uhradila obec ze svého rozpočtu, což představuje částku 31 Kč za osobu.

Termíny svozu popelnic v roce 2017 se nemění a zůstávají každý lichý týden v pátek. Vzhledem k tomu, že kontejnery na papír byly často přeplněné, budou v letošním roce vyváženy dvakrát častěji (čtyřtýdenní cyklus vyvážení byl zkrácen na dvoutýdenní). To nám samozřejmě o něco zvýší výdaje, které po roce vyhodnotíme a uvidíme jak dál. Na jaře opět zajistíme sběr velkoobjemového odpadu. Informace o všech termínech svozu odpadů získáte z nástěnného kalendáře odpadů a také jsou trvale umístěny na webových stránkách naší obce. Poplatek za odpady na r. 2017 ve výši 400 Kč/osobu je třeba zaplatit nejpozději do konce dubna. Pro bezhotovostní platbu převodem z účtu jsou informace k platbě uvedeny na webových stránkách obce. Stávající samolepky na popelnice zůstávají stále v platnosti. Nové vydáváme jen v případě, že si pořídíte novou popelnici.

Vyúčtování stočného

Vyúčtování stočného bude od letošního roku prováděno pravidelně dvakrát ročně, na jaře a na podzim. Fakturace stočného bude v měsících duben a říjen. To znamená, že v měsících březen a září bude pracovnice našeho obecního úřadu provádět odečty vodoměrů ve Vašich domácnostech. Buďte prosím tomuto odečtu nápomocni. V případě, že Vás pracovnice opakovaně nezastihne doma a sami nenahlásíte stav vodoměru, bude pro fakturaci použit výpočet podle směrných čísel spotřeby vody dle vyhlášky č. 428/2001 Sb. Valná hromada svazku kanalizace na svém zasedání 22.12.2016 rozhodla o stanovení stočného na r. 2017 ve výši 20 Kč/m³ + DPH (tj. celkem 23 Kč/m³).

Internetová mapová aplikace GObec

Na webových stránkách naší obce máme nově mapovou aplikaci obce, kterou mohou využít i naši občané. Ta obsahuje různé mapové vrstvy, funkce a moduly, např. územní plán, a postupně budou vytvářeny další. Aplikace je propojena on-line s katastrem nemovitostí, tzn., že obsahuje aktuální data z katastru nemovitostí. Verze pro obecní úřad pak poskytuje další mapové vrstvy např. inženýrské sítě (elektro, vodovod, plyn, kanalizace, aj.). Mapovou aplikaci spustíte z webových stránek naší obce – na úvodní obrazovce vpravo dole kliknutím na banner GObec.

starosta

Ze života ZŠ

Od začátku prosince se pro žáky a veřejnost uskutečnila řada akcí. Pěvecký sbor vystoupil při Rozsvícení vánočního stromu v Krasíkově, společně s obecním úřadem jsme připravili Rozsvícení

vánočního stromu v Tatenici. Do školy a školky přišel Mikuláš v doprovodu andělů a čertů. Historicko-turistický kroužek se vydal na prohlídku historické a adventní Prahy. V polovině prosince se konal vánoční koncert, vánoční výstavka a dílničky pro děti a rodiče.

V lednu reprezentovali chlapi z 8. a 9. ročníku školu v okrskovém kole sálové kopané v Lanškrouně, kde se umístili na pěkném druhém místě. Žáci 7. ročníku se v rámci volby povolání zúčastnili Přehlídky strojírenských firem v Ústí nad Orlicí. Pro žáky 8. ročníku proběhly dvě besedy Právo pro každého. Členové Historicko-turistického kroužku si tentokrát užili Aquapark v Olomouci.

V únoru jsme pro žáky 8. a 9. ročníku připravili v rámci projektu Blíž k řemeslům a technickým oborům poslední Projektový den, kde si žáci vyzkoušeli různá řemesla a činnosti. Proběhla také již tradiční Volba krále a královny školy. Královnou se stala Lucie Zachovalová, žákyně 8. ročníku, králem Vojtěch Souček z 9. ročníku. Princeznou byla zvolena Andrea Knápková a princem Petr Ryšavý, oba z 9. ročníku. Dvacet žáků 6. – 9. ročníku se zúčastnilo lyžařského výcviku v Českých Petrovicích. Paní učitelky z 1. stupně a z MŠ, ve spolupráci s obecním úřadem, uspořádaly pro děti na zámku tradiční maškarní karneval.

I v březnu čeká žáky řada akcí, například vzdělávací pořad Hazard kolem nás, TECHNOhrátky Pardubického kraje na SOŠ a SOU v Poličce a výlet Historicko-turistického kroužku do Lidic a Prahy.

PhDr. Jana Žáková

Lyžařský výcvik očima žáků

Přijeli jsme do Českých Petrovic na chatu Čihák. Zvenku chaty to vypadalo dobře, ale náš první dojem z pokojů byl smíšený. Nakonec jsme si na ty pokoje zvykli. Podle nás jídlo ušlo, vařili lépe než u nás ve škole. Příjezdy na Skiareál České Petrovice byly pomalé, jelikož jsme na sjezdovku jezdili polorozpadlou bílou dodávkou. Sjezdovky byly na začátku týdne upravené, ale ke konci týdne už to bylo horší. Na chatě jsme si to užili, zpívali jsme, tancovali, hráli ping-pong a posilovali. Pan ředitel byl trpělivý a spolehlivý. Jeden den v týdnu jsme šli také na běžky a na procházku na Zemskou bránu a stavili jsme se na chatě U Rampušáka. Bylo to super, moc jsme si to užili.

Karolína Fabiánková, Jaroslava Glocarová, Ondřej Kotouček, žáci 8. třídy

Z historie Tatenice II.

Dnešnímu pokračování o historii obce předcházelo a dalo inspiraci setkání s menšími dětmi. Zeptal jsem se jich, jestli vědí, jak jejich obec vypadala dříve? Nic jsem se samozřejmě nedozvěděl, protože je minulost vůbec nezajímala. No nic, řekl jsem si, jsou to malé děti. Utěšoval jsem se, že děti žijí přítomností a jejich největší radostí jsou hry. Zakrátko jsem měl příležitost zopakovat otázku teenagerům. Byl jsem zvědavý jak se k ní postaví. Jací lidé tady žili před námi a jaká řemesla mohli provozovat? Zeptal jsem se jich. Doufal jsem, že jejich vědomosti na tom budou lépe. Snad opravdu byly, ale mohly být mnohem lepší. Věděli například, že zde žili Němci a po válce museli jako poražení odejít. Že zde žili postaletí, to netušili. Možná je to přivede zjišťovat si informace alespoň na internetu. Ze všech odpovědí teenagerů mě bylo smutno a líto, že jim místní historie říká tak málo. Povědomí o místě, na kterém mnohdy žijeme většinu života, se bohužel vytrácí i u lidí střední generace. Tím, co bylo, se moc nezatežují. Zřejmě nejen děti, ale asi i dospělí, žijí pouze a jen přítomností. Nejčastější odpověď dospělých zněla „ted' máme spousty starostí a na nic není čas". Všechno co prý chtějí, najdou právě na internetu. Jistě, fenomén internet je skvělý. Všechno se tam ale najít nedá! Nejvíce informací se dozvíme od pamětníků, kteří nám svoje zkušenosti a postřehy předají přímo. Musíme se jich však ptát! Později bychom jen litovali, že jsme tak neučinili. Staré fotografie a články jsou totiž jen doplňkem jejich autentických zážitků. V článcích nenalezneme dramatickou intonaci projevu a fotografie je bez doprovodného komentáře pouhou anonymní stopou v čase. Mnohdy nevíme kdy byla fotografie pořízena, za jakým účelem, ani kdo je na ní zachycen. Podařilo se mi získat soubor fotografií, který obsahuje skupinová foto několika tatenických spolků. Budeli zájem, rád je předložím k nahlédnutí. Identita členů zůstává však stále neobjasněna. Co dalšího nám po předchůdcích ještě zůstalo? Ze svého bádání jsem Vám tentokrát připravil zajímavá data některých dřívějších obyvatel.

Ze seznamů Němců vypracovaném v r. 1945 pro jejich následný odsun vyplývá tato statistika: Muži: 403 / Ženy: 702 celkem 1105 osob (z toho 108 osob škrtnutých – zatím nezjištěno)

Z tohoto počtu osob bylo 288 děti do 15-ti let (roč. 1930 a výš) chlapců: 143, dívek: 145. Nejčastějším tatenickým příjmením bylo příjmení Appl (90 osob vč. dětí), dále Schwab (85 osob) a Heger (41 osoba). Nejstarší ženou byla výměnice z č.p. 160 nar.*1854 (91 let). Nejstarším mužem výměník na č.p. 117 nar.*1856 (89 let). Nejmladšími osobami byli 4 chlapci nar. *1945 z č.p. 24, 55, 135, 272 a současně 5 dívek stejného roku nar. *1945 z č.p. 11, 112, 168, 259, 283. Domy jsou očíslovány až po č.p. 285. V seznamu jsou vynechány 22 domy (zřejmě domy Čechů nebo již neexistující). V r.1945 měla Tatenice 263 domy vlastníci Němci.

Tateničtí Němci byli zařazováni do osmi kategorií : v počtu :

č.1. OKUPANT - Němec, který se přistěhoval po 1.10.1938	8
č.2. PROVINILEC - aktivní nacista	8
č.3. Bývalý veřejný zaměstnanec - zastávající nějakou funkci např. úředník, učitel apod.	20
č.4. Zemědělec	123
č.5. Majitel podniku - živnostník	47
č.6. Příslušník svobodného povolání	8
č.7. Dělník	310
č.8. Různé - osoby, pro které se nehodilo žádné předešlé označení	566

např. invalidé, pensisti žijící na výměnku a pod. Neoznačeno

zůstalo 15 osob mj. vzdělaní lidé jako například lékař, zvěrolékař, zubní technik

V průběhu sčítání se narodily (jsou započteny) a byly dopsány na seznam 4 děti. Jeden chlapec se nar.*1.12.1945 v č.p. 25 a dále tři dívky. První dívka se nar.* 30.11.1945 v č.p. 195, druhá se nar.*12.12.1945 v č.p. 106, třetí se nar.*24.12.1945 z č.p. 114. Započítány jsou také 3 osoby, které v době sčítání zemřely. Byly to dvě ženy a jeden muž. První zemřela žena nar.*1879 (66let) výměnice na č.p. 8. Druhá žena nar.*18?? výměnice na č.p. 63. Zemřelý muž byl výměníkem na č.p. 94 nar.*1862 (83let). Některým lidem bylo v rámci vesnice umožněno přesídlit na jiné číslo popisné. Celkem to bylo 6 osob. Žena nar.*1918 z č.p. 16 se přestěhovala na č.p. 21 (rychta). Další žena nar.*1889 odešla z č.p. 21 (rychta) na č.p. 45. Další žena nar.*1915 přesídlila z č.p. 8 na č.p. 56. Nakonec se z č.p. 250 na č.p. 31 přestěhovala žena-matka nar.*1901 se dvěma dcerami, první nar.*1935 a druhá nar.*1940. Třicet tři osoby se z Tatenice odstěhovaly (posl.záznam je z 6.1.1946). Odešly 2 rodiny (14osob) do Jedlí, Jedna čtyřčlenná rodina do Kosova, 3 osoby do Hoštejna, 1 služka do Lubníku, 1 služka do Cotkytle, 1 služka do Šumvaldu (Strážné), 1 rodina (3 osoby) do Lanškrouna, dvě děti do Holešova, 1 rodina (4 osoby) do Kolšova. Do seznamu Němců bylo započteno také pět osob rakouských st. příslušníků. Tři ženy z č.p.14, 66, 81 a dva muži, oba z č.p. 14. V seznamu lze také nalézt 5 osob se statusem "Uprchlík", které přišly do Tatenice ze Slovenska. Byla to žena-matka nar.* 1909 se syny nar.* 1930 a nar.*1943 a s dvěma dcerami nar.*1936 a nar.*1942. Byli evidováni na č.p. 6. V seznamu je 1 osoba (žena nar.* 192? z č.p. 104) označena poznámkou, že je ze smíšeného manželství. To mj. ukazuje Tatenici jako ryze německou vesnici s minimálním počtem německo-českých smíšených manželství. Češi v těchto seznamech nefigurují, poněvadž seznamy sčítali pouze poválečné Němce a Čechům se nevěnovali. Do kategorie č.5 - (majitel podniku) a do kategorie č.6 - (příslušník svobodného povolání) byli zařazeni tito živnostníci: 5x krejčí (č.p. 19, 103, 223, 271, 279), 3x švadlena (č.p. 250, 279, 282), 2x kovář (č.p. 233, 241), 5x zedník (č.p. 25, 73, 172, 189, 206), 3x truhlář (č.p. 34, 80, 274), 3x obuvník (č.p. 69,149,173), 4x hostinský (č.p 56, č.p.86-zámeček s hotelem, č.p.98, 204), 3x pekař (č.p. 85, 116 z toho na č.p. 85 byli pekaři dva, zeť s tchánem), 5x obchodník (č.p. 82, 84, 148, 167, 218), 3x mlynář (č.p. 12, 87, 160), 1x pokrývač č.p. 163, 1x cestář č.p. 229, 1x holička č.p. 88, 1x cukrářka č.p. 96, 1x kočí č.p. 205, 1x klempíř č.p 141, 1x zemědělec č.p. 1, 1x bednář č.p. 14, 1x řezník č.p. 77, a 1x malíř č.p. 283

Do kategorie č.7 - (povolání bez živnosti) a do kategorie č.3 - (bývalý veřejný zaměstnanec) patřili:1x krmič č.p. 21 (rychta), 1x řídicí učitel č.p. 82, 1x kuchařka č.p. 21 (rychta), 5x učitelka č.p. 55, 167, 167, 200, 204,1x malorolnice č.p. 23, 2x hajný č.p. 82, 284, 1x dojič č.p. 151, 1x lesní správce č.p. 211, 1x listonoš č.p. 212, 6x úředník č.p. 93, 161, 168, 217, 265, 265, 2x obecní sluha č.p. 240, 253 (otec a syn), 2x úřednice č.p. 192, 217, 2x tkadlec č.p. 221, 255, 1x zedník č.p. 247, 1x porodní asistentka č.p. 209, 1x tesař č.p. 222, 1x římsko-katolický farář č.p. 83, 1x u Gest. č.p. 281 (nejasná specifikace u Gest.?) Některé osoby s odborným vzděláním, které v Tatenici bydlely a pravděpodobně také působily, však nebyly zařazeny do žádné z kategorií. Byl mezi nimi např. lékař z č.p. 268, zvěrolékař z č.p. 285, dentista - zubní technik z č.p. 280, lékař v pensi z č.p. 204,

učitelka v pensi z č.p. 255 nebo také kapelník z č.p. ? (pravděpodobně č.p.6)

Do kategorie č.2 - PROVINILEC patřilo dle seznamu 8 osob. Nejvíce z nich angažovaným byl muž nar.*1899 - rolník z č.p. 2 - funkcionář NSDAP a SA s manželkou nar.*1904 a syny nar.*1924 a nar.*1929. Dalším sympatizantem nacistického režimu byl muž nar.*1872 rolník z č.p.6 s manželkou nar.*1886. Výčet nacistů uzavírá muž nar.*1891 rolník z č.p. 8 s manželkou nar.*1899. Do kategorie č.2 by určitě patřil také voják z č.p. 3, ale ten padl a nebyl do celkového počtu započten. Jistě by sem také patřil zemřelý muž z vyhořelého č.p.17, funkcionář okresního úřadu v Zábřehu.

Do kategorie č.1 – OKUPANT byly zařazeny osoby, které se po 1.10.1938 nově usadily na území připojeném k říši. Toto označení měla v Tatenici celá jedna osmičlenná rodina. Neví se odkud tato velká rodina přišla, ale 10.12.1945 byla z Tatenice vysídlena do Jedlí. Podle příjmení to byla rodina Němců. Odpověď na otázku „proč se tato rodina nejprve do Tatenice přistěhovala a po válce byla pouze vysídlena a ne odsunuta“, se už asi těžko dozvíme. Možná měla vazby na české příbuzenstvo nebo byla v nějakém odboji. Možná byla odsunuta později, až z Jedlí? Osud rodiny a okolnosti, proč nebyla spolu s ostatními Němci odsunuta do Německa už z Tatenice, zůstávají prozatím nezjištěny. Asi nejvíce sledovaným faktem při sčítání německého obyvatelstva byla jejich politická angažovanost. Sčítací komisaři z řad vojska a SNB pečlivě zaznamenávali jména osob podílejících se na fungování fašistického režimu. Zvláštní pozornost věnovali jejich vykonávaným funkcím. Seznamy několik takových osob zaznamenaly i z Tatenice.

Členové nacistické strany NSDAP: 3 lidi žena nar.*1900 podnikatelka v zemědělství z č.p.1, muž nar.*1899 rolník z č.p.2 a ještě muž nar.*1890 rolník z č.p.3,

Osoby označené v transportech určených k odsunu v r.1946 pod značkou FANATICAL NAZIST:

3 lidi muž nar.*1890 schoemaster, muž nar.*1889 school-director, muž nar.*1883 music master

V seznamu chybí rodina Richteroých z č.p. 17. Tatenická kronika z poválečného období uvádí, že Josef Richter (funkcionář okresního úřadu v Zábřehu) ještě před příchodem sovětských osvobozovacích vojsk svou rodinu vystrílel, statek zapálil a nakonec zastřelil i sám sebe. Udělal to z obavy před pomstou sovětských vojáků. Ze statku po požáru zbyla ruina. Proto lze usuzovat, že dům č.p. 17 (Spálenisko) nefiguruje v seznamu domů. O rodině Richteroých však někdy přistě.

Nepatrnou českou stopou v seznámech je několik česky psaných příjmení jako Beran, Doležal, Dostál, Dudák, Horák, Hrdina, Kobsa, Mrázek, Nejedlý, Nemluvil, Pazderka, Peterka, Ptáček, Sobota, Strítecký, Teplý nebo Urbánek. Mezi nimi jsou další dvě příjmení původem nejspíš z ruštiny nebo polštiny Kravčuk a Oschansky. Nicméně, i když jsou příjmení psaná česky, jsou všechny tyto osoby v kolonce národností označeny jako "German" a společně s ostatními Němci byly v roce 1946 odsunuty do Německa.

Závěrem bych rád poukázal na výpovědní hodnotou těchto seznamů, sepsaných českými úředníky. Dá se totiž s velkou mírou pravděpodobnosti předpokládat, že jedním z hlavních důvodů jejich pořízení bylo shromáždění údajů o spolupracujících osobách s nacistickým režimem a jejich následné oddělení od ostatních Němců. Z toho je více než patrné, že kromě jedenácti Němců (8 osob označených v kategorii 2 a v transportech 3 lidi označení jako „Fanatical nazist“), nebylo zdejší německé obyvatelstvo zapleteno do sítě nacistické mašinérie. Rád bych věřil tomu, že kromě několika jedinců vedli naši předchůdci nejspíš pokojný, vesnický, život se zaměřením na zemědělství. V seznamu jsem záměrně vynechal některá příjmení, což však nesnižuje význam sdělení. V příštím vydání zpravodaje si přečtete o organizovaných transportech Němců v r.1946. P.S.: Případné dotazy, na které jste nenalezli odpověď, mi pište!

E-mail: turistitatenice@seznam.cz Rád odpovím příště :-)

Váš Jiří Lešikar

Společenská kronika

Přivítali jsme do života: Alberta Hanzlíčka (4.12.)

Srdečně blahopřejeme k významnému životnímu jubileu:

85 let	Antonie Morávková (4.2.)	92 let	Miroslav Špalek (6.2.)
80 let	Josef Sobotka (20.2.)	80 let	Karel Sedláček (23.2.)
87 let	Jindřiška Štarmannová (26.3.)	85 let	Anna Pospíšilová (28.3.)
85 let	Josef Svoboda (16.3.)	84 let	Miroslav Jílek (6.3.)
70 let	Ludvík Jureček (19.3.)		

Rozloučili jsme se s: Václavem Grünwaldem (1.2.)